

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE :

In Capitală : Pentru 1 an 30 lei; 6 luni 15 lei; 3 luni 8 lei.
In Districte : 1 an 36 lei; 6 luni 18 lei; 3 luni 10 lei.
In Străinătate : 1 an 48 lei; 6 luni 24 lei; 3 luni 12 lei.

Director : D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa :

In România : La administrație, Passajul Român, No 3 bis, București; și la corespondenții ziarului din județe.
In Paris : La Société Havas, place du Bourse, 8.
In Viena : La Heinrich Schalek, 1. Wallzeile, 14. Biuroul central de anunțuri pentru Austro-Ungaria.
In Hamburg : La Adolf Steiner, Gänsenmarkt, 58, Biuroul central de anunțuri pentru Germania.

ANUNCIURILE :

Linia mică pe pagina IV 30 bani.
Reclame pe pagina II-a 5 lei. — Reclame pe pagina III-a 2 lei.
Serisoriile nefrancate se refuză. — Articollii nepublicați nu se înșopiază.
Pentru inserții și reclame, redacțiunea nu este responsabilă.

STIRI TELEGRAFICE

din zările streine

Paris, 6 Octombrie.

Ziarul *Matin* relatează din Madrid de la 5 c. : Ministrul erau decisi a pune să se execute cel condamnat. Sagasta a făcut o vizită reginei spre a-i comunica rezultatul conferinței. Regina a zis, că această hotărâre îi face multă înfrînire; fiind năpădită de lacrimi a stăruit să nu se mai facă noi versări de sânge. Sagasta s-a convocat din nou consiliu. In urma acestuia Sagasta a stăruit din nou în execuțiune. Dar regina a persuadat ministrul să pleze în favoarea grațierii, ceea ce s'a și făcut. Ministrul ceru grație pentru toți condamnați la moarte. Generalul Blanco fu însărcinat să comunice grazierea arestanților. Generalul Villacampa era îmbrăcat în negru. Când Blanco îi spuse că e grațiat, el exclamă : «Asigurați pe regina de cel mai profund al meu devotament și de loialitatea cea mai sinceră pentru restul vieții mele.» Locotenentul Gonzales plângea, iar sergenții strigară : «Trăiască regina ! Fiica lui Villacampa și-a pierdut aproape mințile de bucurie, auzind despre grazierea părintelui său.

Berlin, 6 Octombrie.

Kreuzzeitung află din Paris, că ambasada rusă de acolo a primit o circulară a lui Giers, în care se zice că raporturile celor trei Puteri imperiale sunt acum mai intime decât ori-când. — Venirea aici a lordului Churchill n'a fost cunoscută la ambasada engleză până la amiază.

Sofia, 5 Octombrie.

Agitațiunile rusești iau o formă, care în curând va face imposibilă o guvernare regulată. In toate zilele se întâmplă bătăi provocate de agenți ruși anume; autorii fug apoi în consulatul rus, unde locuște acum o colonie întreagă de făcători de rele. condamnați de multe ori. Mai rău este, că Kaulbars încearcă pe față să mituiască pe ofițeri. Consulul din Rusciuk a predat colonelului Filow, comandantul de acolo, o scrisoare a lui Kaulbars cu ordinul ca imediat să plece în libertate pe toți arestanții politici, între care mulți ofițeri acuzați de înaltă trădare. Filow a refuzat și a făcut cunoscut guvernului încercarea de corupție a lui Kaulbars. Aci domnește cea mai mare iritație din cauza purtării incalificabilă a Rușilor.

Paris, 6 Octombrie.

Cu ocaziunea grazierii rebelilor condamnați la moarte Castelar a telegrafiat din Bordeaux către ziarul *El Globo* : «Felicități în numele meu pe minister pentru acest act de indulgență și remarcăți, că această procedură trebuie să oblige pe toți Republicanii să urmeze fără excepție politica propagandei pacifice și a luptei electorale parlamentare. Toată opiniunea publică aplaudă iertarea acordată.»

Sofia, 7 Octombrie.

Generalul Kaulbars și urmează călătoria. La sosirea sa la Plevna a fost primit de o deputațiune de notabili căreia generalul îi făcu cunoscut dorințele împăratului. Notabili răspunseră că vor reflecta asupra punctelor indicate.

Generalul va sosi astăzi la Șistov și mâine probabil va pleca la Rusciuk.
Un ziar din Partidul Radoslavoff a publicat un articol foarte violent în contra generalului Kaulbars.

Sofia, 7 Octombrie.

Generalul Kaulbars a fost primit rece de populațiunea din Șistovo, primul oraș cu garnizonă din drumul său. Invitat prin scrisoare pe ofițerii garnizonei pentru a veni la dansul mesageru său a primit răspunsul verbal că ofițerii refuză a avea relațiuni cu persoane politice fără ordin formal din partea guvernului.

Generalul Kaulbars a plecat la Rusciuk într-o barcă.

Sofia, 7 Octombrie.

Știrea dată de zărele din Petersburg care anunță că guvernul și rezervă libertatea sa de acțiune dacă ministrul nu acceptă cererile generalului Kaulbars și că garnizoanele din Vidin Rusciuk, Plevna și Slivno ar fi voinde să urmeze exemplul celei din Șumla este o curată născocire.

Adevărul este că niște agenți streini lu-

crează pentru a corupe armata, dar că pretutindeni sunt înlaturați. Cel trei ofițeri din Șumla care se lăsară a fi influențați au cerut chiar iertare ministrului de rebel. Guvernul veghează asupra acestor intrigi, și e hotărât a lua măsuri energice dacă e de trebuință.

Roma, 7 Octombrie.

După niște știri oficiale, ocuparea Suakimului ar fi apropiată. S'ar fi proiectat asemenea, de acord cu Englitera, o acțiune energetică contra Abisinii. In schimb Italia ar susține pe Anglia contra Franței în cestiunea supremății din Egipt.

Paris, 7 Octombrie.

Journal de Débats afirmă că Anglia a cerut autorizația să stabilească depozite de cărbuni într-o insulă din apropierea Dardanelor, dar că Sultanul a refuzat a da această autorizație.

Serviciul telegrafic al „României Libere”

Londra, 8 Octombrie.

Standard cere ca Țarul să recheme pe generalul Kaulbars, a cărui conduita a devenit monstruoasă prin violarea legilor internaționale.

Correspondentul din Petersburg al ziarului *Daily News* spune, că Austria e ferm hotărâtă a împiedica ori-ce nouă încălcare din partea Rusiei în Bulgaria și că ar exista un acord complet cu Englitera pentru trimiteră unei note aproape identice la Petersburg.

Viena, 8 Octombrie.

Organul partidului național-liberal sârb *Beogradski Dnevnik*, care o acțiune repede a Rusiei, și ocuparea Bulgariei pentru ca Europa occidentală să aibe că nimeni, afară de Rusia nu trebuie să aiba influență în Balcani.

Influența rusească în Bulgaria nu este justificată de cât numai cât echivalează influența exercitată de Austria în Serbia; dar Rusia nu voeste să știe nimic de o atare stare de lucruri, căci aceasta ar fi a nu se ocupa de afacerile interioare ale Bulgariei.

Berlin, 7 Octombrie.

In timpul din urmă au început să se înmulțească accidente pe calea ferată. Ieri s'au întâmplat nenorociri în trei locuri în Prusia. La Weissenfels s'au ciocnit două trenuri; s'au stricat trei vagoane și s'au rănit două persoane. In Silezia a deraliat un tren de marfă, sdrobindu-se 17 vagoane; a mai fost o ciocnire, prin care s'au sdrobit mașinele și mai multe vagoane și s'au rănit mai greu sau mai ușor 11 persoane.

Bruxela, 7 Octombrie.

Mișcarea grevistă între lucrătorii din Hennebegu ia dimensiuni tot mai mari. Mai multe sute de carbonari au maltrat astfel pe îngrijitorul lor, în cât nu e speranță să scape cu viață. Lucrătorii sunt foarte îndrăgii și amenințările lor însuflă cele mai mari temeri.

A se vedea ultime știri pe pag. III-a.

București, 27 Septembrie.

S'a zis de multe-ori, așa încât a ajuns un fel de axiomă în viața politică, că guvernul pătează iar opoziția purifică.

Dacă am admite ca nediscutabilă axioma aceasta într-o cât privește guvernul, n'am putea primi tot așa partea a doua, cum că «opoziția purifică» Cu deosebire la noi, opoziția în parte, dacă nu în total, cade uneori în greșeli de neiertat.

Știm că este o deosebire mare între modul de a judeca, când ești în opoziție, și modul de a judeca, când ești la guvern. Opozantul, mai ales când n'a trecut încă pe la guvern, nu și dă bine seama de toate condițiile în care se exercită acțiunea unui guvern. Lupta lui, presupuind că este înșuflețit de bună credință, are mai

mult un caracter teoretic, și nu se subordinează necesităților practice. De aci nedreptăți în critică, de care să suferă apoi însuși opozantul când vremurile îl aduc la guvern. Idealul ar fi, ca toți aceia cari fac politică să și dea seama de toate condițiile luptei, și, fie la guvern fie în opoziție, să stăruiască a fi credincios aceluiași principie.

Ori ce partid de opoziție, care se avintă în teorii ce nu se pot aplica când el ar veni la guvern, este un partid nu destul de serios. El poate să fie pur în seninătatea abstracțiilor, dar nu va putea să aducă servicii reale Statului; mai mult încă, el ar putea fi periculos Statului, când împrejurările l'ar aduce la guvern.

Dar astfel de partide de o corectă teoretică, care să îmbrăcișeze o sumă de principie ale rațiunii pure, de la care să nu se depărteze nici o iotă în lupta politică, nu s'au închiegat încă la noi. Acestora li s'ar putea aplica a doua parte a axiomei, «opoziția purifică», și pentru a merita tot-d'auna această simpatie calificare, noi le-am consilia de a nu primi nici odată guvernul, căci condițiile vieții reale de sigur le-ar «păta.»

Luptele, la noi, au un caracter cu totul altul.

Guvernul, ori-care ar fi dinsul, comite greșeli. Starea generală a țării, neîndestulătoarea pregătire a oamenilor din capul treburilor, lipsa de personal, apucăturile trecutului de hatâr, interesul strimț al indivizilor, etc., sunt atâtea împrejurări cari apasă asupra oricărui guvern. Natural că tendința generală trebuie să fie rezistența la deprinderile rele. Dar opozițiunea nu are să se lupte cu aceste împrejurări și i este ușor să critice totul, fie pentru a se recomanda țării, fie pentru a încuraja tendința cea bună.

Nu așa însă se urmează, în mare parte, critica politică la noi. Rolul opozițiunei, în simțimentul mulțimei ca și în conștiința unor fruntași, ar fi să condamne tot ce face guvernul fie fapta lui bună ori rea. Atacul personal, oțelii în violența frazei pare a fi tactica preferită. Exploatarea ori-cărei cestiuni intră de obicei în planul luptei. Reocuparea de căpetenie pare a fi de a răsturna cu ori-ce preț pe cei ce se găsesc la cârmă. Așa s'a făcut în trecut, așa se face și astăzi. Școala are tradițiuni și tradițiunile sunt încă puternice.

In aceste condițiuni, putea-seva zice, că «opoziția purifică?»

Vinovați de multe sunt cei ce dețin puterea. Trebuie însă să distingem, care sunt vinile pe care toți avem să le comitem și care sunt strins legate de starea noastră de cultură și de insuficiența mijloacelor de îndreptare, de vinile speciale, pe care ar putea să

nu le comită și cu toate acestea le comit cei de la guvern? In privința acestor din urmă critica trebuie să biciuiască cu toată asprimea. Să se știe însă că cine condamnă un rău este mai condamnable dânsul dacă îl săvârșește la rândul său. Critica obligă și ea, pe cel ce o întrebunțează.

Pentru ca opoziția să dobândească puterea morală la care aspiră, trebuie să părăsească și dânsa deprinderile rele ale criticei pasionate și fără busolă. Ea ar trebui să arate țării, cu toată claritatea trebuincioasă spre a fi înțeleasă, ce voeste și cum crede dânsa a îndestula diferitele nevoi de consolidare și de progres ale Statului român. Dacă critica aspră a adversarilor isbutese a i slăbi în opiniunea publică, numai ideile pozitive în numele cărora luptă, poate să i dea puterea morală care să i legitimize venirea la cârmă.

Cu părere de rău vedem că partea aceasta, constructivă în lupta politică, este mai puțin înțeleasă la noi, de cât partea distructivă, care și dânsa, prin exagerațiunile de formă și de fond unde ajunge de multe ori, pare a nu fi destul de bine înțeleasă.

CRONICA ZILEI

Altațierii s'au început negocierile pentru convenția comercială cu Rusia, la ministerul de externe.

Din partea noastră au fost d-nii M. Ferchide, P. S. Aurelian, G. Cantacuzin și D. Protopopescu; iar din partea Rusiei d-nii Wilamoff și Timisiaceff.

Nae Vârzaru, unul din tovarășii banditului Stancu Lupu, a murit în temnița orașului Calărași.—Se zice că niște friguri tifoide ar fi pricinuit moartea tălharului.

Librăria Nerly (fostă Szölösy) e declarată în stare de faliment.

In adunarea generală a societății *Concordia română* de la 25 curent s'a ales următorul comitet pe anul 1886 : d-nii C. Porumbaru, președinte; Troteanu, I. Andronescu, Al. Tudori-Șabner, G. I. Auneanu, N. Dumitrescu și V. Beșlegeanu, membrii activi; iar ca suplinitori au fost aleși d-nii N. Noreanu, Pană Constantinescu, Stroe Popescu, Constantin Stoenescu, N. Mares și d-na Cornelia Emanoil Furcă, telegrafistă.

Ni se spune că boii, în număr de peste o sută, care au fost scoși morți din grajdurile fabricii de la Vitan, în urma incendiului de acum câte-va zile, stau trântiți pe câmp și că nu s'a luat încă nici o măsură pentru îngroparea lor.

Atmosfera în acea parte din marginea Capitalei a început deja să se întecteze de mirosul cel greu al cadavrelor. (*Românul*)

D. Paraschiv Georgescu, șef de cultură de la școala practică de agricultură de la Strihareț, e distituit din postul ce ocupă, de oare-ce provocase neorândueli la numita școală.

D. doctor Ioan G. Sbiera din Cernăuți, a dăruit ministerului, prin Academia Română 50 exemplare «Povești populare românești», pentru a se distribui ca premii școlare din partea autorului.

Femeea Teresa, în etate ca de 32 ani, soția lui Pascu, domiciliat în orașul Brăila, strada Roșiorilor, în ziua de 24 Septembrie curent, fiind singură a casă, a voit să se sinucidă tăindu-și o parte din berigată Numita a fost imediat trimisă în căutarea spitalului orașului.

Causa care a determinat-o la aceasta nu s'a putut stabili până acum. Cercetările urmează.

Dus la comisia despărțirei I, din orașul Iași, Neculai Luchian, pentru că făcuse scandal în curtea d-nei Mana Albinet, unde femeea numitului era doică, pe la orele 9 seara s'a spânzurat în arest.

Cadavrul s'a trimis la cimitirul de la Galata.

A. S. Prințul Otto Victor de Schauenburg Valdeburg a făcut cu propriile sale spese reparațiunile necesare la biserică S și împărați Constantin și Elena, pe proprietatea sa din satul Hemeinsul, județul Bacău.

D. S. D. Movileanu, proprietar în comuna Gvardenița, județul Mehedinți, a dat bisericii din acea comună 500 lei, și d. Mihalache Gheorghiu, arendașul moșiei Răucești, din județul Neamțu, a cheltuit lei 500 pentru reparațiunea bisericii din acea comună.

Citim în *Galafii* :

Bricul *Mircea*, care după cum se știe a călătorit cu elevii școlii de marină timp de cinci luni vizitând porturile mării Negre și ale Mediteranei, s'a întors în Galaț Lună.

Ni se spune că în ziua de 27 curent, inspectorul general al flotilei, Dimitrescu Maican, va trece în inspecție bricul și pe urmă se va da permisiunea elevilor pentru a se duce pe la căminurile lor până la 15 Octombrie, căne se va începe cursurile la școală. — Bricul va ancora apoi la portul de la casărmele Țighelei și oțelii vor fi chemați în alt serviciu.

Bricul *Mircea* în tot timpul călătoriei a fost comandat de d. căpitan Ilie Irimescu.

DECRETE

Actualul manipulant Dimitrescu Mihail, de la oficiul Vulcan, se confirmă, în interesul serviciului ca ofițier gradul III, la vacanța ce se află în corpul telegrafo-postal.

S'a numit, în cadrele ofițerilor sanitari de rezervă, doctorul în medicină Călinescu Mihail, cu gradul de medic de batalion, fără stagiū, la corpul I de armată.

S'a primit demisiunea din armată a veterinaru, luf de escadron Bungețeanu George din regimentul 7 artilerie.

DIN AFARA

Generalul Kaulbars.

Correspondentul din Sofia al foii vieneze *Tagblatt* confirmă știrea, că un orator zankovist și a partizanii săi a fost răd bătut la Meetingul din Sofia și că într'adevăr generalul Kaulbars a fost silit să și intrerupă fermecătorul său discurs și să caute a scăpa teafăr din mijlocul mulțimii infuriate. In urma acestora se credea că s'a isprăvit cu misiunea diplomatică a generalului. Cu toate astea d-sa nu s'a lăsat; a plecat prin alte orașe ale Bulgariei spre a și încerca elocuența — rublelor. Toate foile independente din Berlin blamează purtarea bruscă a generalului și laudă moderațiunea Bulgarilor. Ziarul catolic *Germania* zice că generalul Kaulbars este un om nepretuit pentru toți amicii independenței bulgare; cu alte cuvinte el aduce mari servicii causei bulgare și va strica foarte mult chiar planurilor rusești.

Partidele amice guvernului bulgar au publicat în Sofia următorul apel către popor :

„Fraților! Kaulbars a plecat în provincie cu scopul de agitație, spre a vă îndemna ca să vă lepădați de patrie, de independența și de istoria bulgară. El caută să provoace răcoala spre a face posibilă o ocupație. Deschideți-vă ochii dacă doriți ca urmașii voștri să nu vă blesteme. Arătați generalului fără conștiință, că patria vă este mai scumpă de cât ori-ce. El vă minte, dacă vorbește în numele Țarului. Păziți-vă de el ca de ciumă. Nu uitați, că ochii întregii lumi civilizate sunt îndreptați spre noi. Dacă nu ne arătam demni de independență, țara ne va fi jefuită. De la noi înșine atarnă apărarea; dacă nu cerem ocupația, nimeni nu ne-o poate impune. Și voi, ofițeri și soldați, cari nu de mult văți vârsat sângele pentru independența patriei noastre, vă veți arăta ca fii demni ai Bulgariei și inaccesibili rublelor. Kaulbars va căuta să vă mințea și să vă cumpere. Nu vă lăsați! Păstrați onoarea Bulgariei, ca să vi se eternizeze numele: țineți sus onoarea soldatului bulgar!

DIN TRANSILVANIA

Sibiu, 24 Septembrie.

Cauza începătoare a celor mai multe din nenorocirile de care suferă țara noastră, e lipsa de prevedere a cercurilor politice maghiare.

Sunt, fără îndoială, ca pretinderea, și în mijlocul poporului maghiar oameni chibzuiți și prevăzători. Ei însă nu pot să rebească. Oamenii ai impulsurilor momentane, Maghiarii sunt stăpâniți mai ales de actualitate și nu ved, nu simt, nu înțeleg de cât ceea ce este ori ceea ce doresc ei: ceea ce mai poate să vină—nu găsește loc în resonanțal lor. Și dacă, fie în mijlocul lor, fie afară de dinșii, se ivește cine-va ca să le spună că lucrurile se pot schimba pentru alții în mai bine, iar pentru ei în mai rău decum sunt, se expune la disprețul, la ocara, la ura, la mânia lor, cum s'a expus între alții d-nul Ludovic Mocsary, cum ne-am expus și noi, care avem pe unul din cei mai iubii prieteni ai noștri în temniță, fiind că a avut curajul să-l susțină fără de șifală convingerile sale.

Lucrurile se desfășură mereu în lumea aceasta, și dacă Maghiarii nu vor să prevadă adevărul, mai curând ori mai târziu vine forța împrejurărilor și-l silește să-l înțeleagă. Și de aceea ei intră la tot pasul în contradicție cu ei înșiși și aproape în toate cazurile mâine le pare rău de ceea ce au făcut ieri.

Va veni, se apropie timpul, ca să le pară rău și de ceea ce ne-au făcut nouă. Are să vină timpul acesta! Neapărat, că are să vină!

Să înlăturăm tot ceea ce poate să producă certuri, să punem capăt desbinărilor, să ne unim între noi, să facem pace aici la noi acasă, dacă voim să fim capabili de luptă.

Așa zice d. Mauriciu Jokai.

Bine zice! Intrebăm însă: Acum s'a tre-

zit d. Jokai să vorbească așa? De ce nu le-a zis aceste acum 10 ani? De ce nu le-a zis de odată cu d. Mocsary?—De ce a lăsat să se adune în societatea noastră veninul?

Pentru că abia acum începe a se simți „forța împrejurărilor”, abia acum se apropie situația, pe care ori și ce om cu judecată mai rece putea și trebuia să o prevadă.

Sunt în mijlocul poporului român și sunt desigur și la Germani și la Slovaci și la Serbi, sunt la toate popoarele nemaghiare din țările coroanei ungare oameni care doresc în toată sinceritatea ceea ce zice d. Jokai și de aceea încă de mult le-au zis Maghiarilor: Dați-ne puțină de apropiere, ajutați-ne să propagăm între frații noștri spiritul de încredere și de alipire către voi, nu faceți, ca combaterea voastră să fie pentru noi o cestiune de conservare, pentru că mâine ori poimâine poate să vină timpul, când va trebui să punem cu toții umăr la umăr, ca concetățeni, ca frați, ca oameni amenințați de același pericol.

Și Maghiarii,—ce ne-au răspuns ei?!

Ne-au ocărit, ne-au aruncat pradă disprețului public, ne-au amărit viața, ne-au persecutat,—și au ales din mijlocul nostru drept oameni de încredere ai lor pe cei mai slabi de inger, care nu au curajul civic de a le spune adevărul și care erau gata să-l tribuleze, ca să se susțină în grația lor.

Iar acum, în ajunul grelei situații, pe care încă acum douăzeci de ani au prevăzut-o oamenii cu inima deschisă, acum vine d-l Jokai să ne spună, că trebuie să facem pace.

Pace?—Cine oare n-o dorește?!—O dorim cu toții. Ce ușor era însă acum că-ți-va ani a o stabili și ce greu începe să fie astăzi, după ce s'a îngâmădit în masele nemulțumite atâta amărăciune, astăzi, când Românul cătrănit își zice: Aha! Ungurul începe să aibă răcori!—stăi, că acum o dăm pe altă răcoră!

Pacea trebuia să se pregătească încă din timpul când Maghiarii erau la largul lor, căci acum, când alții îi cred ajunși la strimtorare, stabilirea păcii e mai anevoioasă. Nicăcum însă nu e serioasă vorba d-lui Jokai.

Mai va încă până când Maghiarii se vor și pătrunde în adevăr, că trebuie să aducă oare-care jertfe, spre a-și câștiga titluri la iubirea noastră.

D-l Mauriciu Jokai e șeful oficiosului *Nemzet*, amic intim al d-lui Coloman Tisza și om cu mare trecere în societatea maghiară: cu toate acestea, multe a mai zis d-l Jokai, pe care nimeni nu le-a crestat. Iluziuni să nu ne facem: se schimbă situația, își schimbă și Maghiarii vorba.

Vorbele d-lui Jokai nu sunt decât continuarea celor rostite de d-l Mocsary, și mai avem încă să așteptăm până când Maghiarii vor înțelege și ei, ceea ce noi atât de bine șcim, că nu le rămâne decât să se supună forței împrejurărilor și să meargă cu timpul, în care trăiesc.

Nota caracteristică a fasei, în care ne aflăm astăzi, nu ni-o dă d-l Jokai, ci oficioșii din Cluj. D-l Jokai a apucat-o cu că-ți-va pași înainte, iar oficioșii din Cluj judecă sub influența situațiilor actuale.

Oficioșii din Cluj prevăd că au să urmeze timpuri grele pentru Maghiarii din Ardeal.

„Ardealul va fi,—zic ei (5 Oct.)—pentru un moment expus la mare primejdie și la grele încercări.

De aceea le suntem datori cu recunoștință bărbaților ca Gustav Bekics, Tulu Horváth, Georgiu Szathmáry, cari luptă zi cu zi cu puterea penel, ce se lumineze societatea din țara noastră și pe bărbații conducători în viața publică despre partea despărțită de țară prin Meseș câtă vreme moment și situația e a noastră.

Câtă vreme situația e a noastră!

Asta sună ca și când oficioșii din Cluj ar voi să zică: „Băgați de seamă, că în curând nu vom mai putea să dispunem noi singuri după bunul nostru plac în Ardeal, și atunci ne va prinde bine reuniunea maghiară de cultură.”

Și dacă în adevăr așa trebuie să-l înțelegem pe oficioșii din Cluj, atunci „reuniunea maghiară de cultură”, are înțelesul ei bine-cuvântat și merită să fie sprijinită de tot omul doritor de progres.

Dacă însă acel „câtă vreme”, are înțelesul „să stătoare acum, când putem”, atunci ne mărginim la puțină cuvinte: Maghiarii, dacă își cunosc interesele și își iubesc țara și neamul, *câtă vreme sunt încă stăpâni pe situație, vor pregăti pacea, de care le vorbește d-l Jokai.*—Mai bine nu pot întrebuința timpul acesta. Tr.

ECOURI STREINE

Amorul.

Din Miscolcz în Ungaria se scrie:

Fiul judecătorului din comuna Hamor se iubea cu fata cea frumoasă și tânăra a notarului. Relațiile lor amoroase nu rămăseră fără urmă. Fata se simțea prea nefericită, mai ales că părinții o ocărau a-deseori. Și judele a făcut cunoscut fiului său, că nici odată nu va consimți la căsătorie cu fata notarului. În desperare tinerii se hotărâră să moară împreună. Ei se urcară în vârful unui deal, luară în gură câte un cartuș de dinamită și le făcură să explodeze. Detonația a fost așa de teribilă, în că locuitorii speriați au ieșit afară din case. Alergând la fața locului găsiră cadavrele mutilate în mod îngrozitor. Capetele smulse de la trunchiuri, erau împrăștiate împrejur în nenumerate bucăți.

Armă nouă.

Foile franceze ne spunăzî deunăzi despre o nouă pulbere, mult mai puternică de cât însuși dinamita. Acum e vorba despre o pușcă nouă, superioară tuturor sistemelor de până acum. Pușca e inventată de ofițerul de infanterie al școlii normale de tir din Châlon, cari lucrează la ea de mai multă ani. Glonțul e foarte lung și primește o înțeață inițială de peste 300 metri pe secundă. Pulberea a fost compusă special pentru această armă. Ea face așa sgomot puțin, în cât nici la o distanță scurtă nu bagă cine-va de seamă că s'a dat o împușcătură.

Și menirea acestui instrument distructiv nu e să prăpădească tigri, lupi și crocodili, ci oameni.

— Nu bănuiește cine l'a ataca?

— Nu bănuiește pe nimeni: negreșit că a avut a face cu un hoț, care negreșit că nu s'a prea bucurat, pentru că d-nul de Valladoliders ieșise în seara aceea fără bani.

— Zicî că-l chiamă?

— Marchizul Luis de Valladoliders,

— Bine, nu te mai duce la prefectura de poliție, zise d-nul Bidache, mă voji duce eu azi ori mâine și mă voi ocupa de afacerea d-tale. Unde locuiește d-nul de Valladoliders în Lorient?

— Imi scrie că a ieșit ieri din spital și că s'a instalat la otele de Franța.

— Foarte bine.

Și, fără să vrea să asculte mulțumirile d-lui Merentier, d. Bidache ieși și se duse să găsească pe Patrick O'Keddy.

X

Erau 5 ore d. a. și ziua detese în amurg.

— Dacă mă crezi pe mine, zise d. Bidache lui Patrick, să ne ducem la tala Brumși și diseară să ne ducem în fundătura Paradisului. Am un plan pe care o să-ți spun și care îți va place, sunt sigur, de și poate că nu se va putea realiza prea comod.

— Imi va place cu deosebire dacă vor fi greutăți și primejdii, zise Patrick. Mi-e groază de tot ce este banal.

— Ei bine, este tocmai cum îți place, zise d-nul Bidache, iacă ideia mea...

Spiritismul.

În Orfeul din Viena pune în mirare acum pe public următoarea minune spiritistă: O damă vine pe scenă și se așează pe scaun, sub care e întins un covor mare și o gazeză între picioarele scaunului, ca să nu creadă cine-va, că dama dispăre în jos. Artistul spiritist înfășoară pe damă într-o bazma mare de la cap până la picioare. În timpul acestei înfășurări dama se mai poate vedea de câte-va ori. Scena și teatrul întreg sunt bine iluminate. De odată artistul dă învelitoarea sau bazmaua la o parte și—scaunul e gol. După un moment dama reapare de după culise. Lumea stă înmărmurită și nu-și poate explica această minune, pentru că e bine executată cu ajutorul oglinzilor.

PARTEA ECONOMICA

Austro-Ungaria și România.

Această rubrică ocupă de cât-va timp un loc special în coloanele presei austro-ungare. Mai nu trece câte-va zile fără ca un ziar sau un altul, austriac sau maghiar, să nu revie asupra relațiilor economice dintre țara noastră și monarhia vecină. De la amenințările violente, care umplea mai anul trecut și la începutul celui curent, coloane întregi în ziare; făcea obiectul discuțiilor camerei de comerț și industrie; provocau interpelări și discursuri făloase în Parlamente, s'a trecut pe nesimțite la aprecieri mai moderate, mai conforme cu faptele. Și fiind-că ori-ce mișcare în această direcțiune ne interesează, credem util a ține în curent pe cititorii cu zisele ziarelor streine. Și pentru a desenna situațiunea vamală dintre noi și monarhia austro-ungară, așa după cum începe să o înțeleagă străinii, lășăm să ne lămurească cunoscutul ziar german *Kölnische Zeitung*, căruia i se scrie din Viena cu data de 21 Septembrie următoarele rânduri:

„Resbelul vamal cu România a trecut deja prin faza sa cea mai acută. Austro-Ungaria s'a putut convinge că măsurile de retorsiune ce dăna poate să exercite, nu sunt suficiente pentru a sili pe guvernul român să încheie o convențiune comercială, iar România asemenea a putut să vadă că pierderile, ce le încerca din cauza resbelului vamal, nu pot fi compensate prin avantajele obținute în alte părți. Austria crede că prin amenințarea ce o făcuse, va opri transitul mărfurilor române prin provinciile sale, va putea intimida pe guvernul român și de aceea a și îndemnat pe direcțiunile căilor ferate să denunțe tariful unionist cu începerea de la 1 Noembrie. Fiind-că însă societatea de navigațiune cu vapoare pe Dunăre în calitate ea de instituțiune internațională de transport, s'a pronunțat contra ori-cărei întreruperi a comunicațiunii, și direcțiunile căilor ferate s'au convins că ori-ce măsură în această privință ar fi zadarnică și nefolositoare, d'acea este probabil că și guvernele din Viena și Pesta se va grăbi a permite căilor ferate să revoace denunțarea tarifului unionist.

Nu știm dacă resbelul vamal cu România a trecut prin faza sa cea mai acută, timpul fiind prea scurt de când relațiunile noastre cu vecinii sunt supuse tarifului autonom. De oare-ce însă un ziar ca cel din Colonia afirmă că în acest interval Austro-

Ungaria s'ar fi convins de ineficacitatea măsurilor de retorsiune ce a luat contra noastră, noi trebuie să credem că așa trebuie să fie, corespondentul zisului ziar arătând situațiunea de la fața locului. Întru cât privește însă aserțiunea că România asemenea a putut să vadă că pierderile ce le încercă din cauza resbelului vamal nu pot fi compensate prin avantajele obținute în alte părți, noi cei de aci o declarăm cu totul neintemeiată. Până astăzi așa numitul resbel vamal nu ne-a atins în atât în cât să ne convingă că rău am făcut de nu ne-am înțeles cu vecinii noștri. Atât știm că până în momentul de față nu avem a ne plânge despre comerțul nostru de esport, și aceasta aș putea să o vadă cetitorii noștri din cele arătate în precedentul articol asupra comerțului nostru de esportatiune în 1885 și 1886. Noi credem că la încheierea anului esportul va fi cel puțin ca cel din anul precedent; și alte cuvinte că mișcarea noastră comercială nu se va fi restimată din cauza neimportării în Austria. Faptul este că pe când noi am stat liniștiți și n'am aplicat nici o măsură extraordinară, cel de la Viena și de la Pesta n'au cruțat nici un mijloc pentru a ne combate: tacele ultra-urcate, dificultăți de transport, presiuni administrative, înlesniri pentru Bulgaria și Serbia. Se vede însă că asemenea măsură, săia unele dintre dănsese, strămorează chiar pe vecinii noștri, de oare-ce însăși societățile de căi ferate și navigațiune nu consimt a lucra contra noastră.

Un alt ziar, *Pester Lloyd* cu data din 14 Septembrie publică sub titlul: *Măsurile luate în România cu privire la exportul cerealelor următoarele rânduri:*

„Cei interesați își dau toate silințele pentru a găsi noi debuseuri exportului de cereale care a scăzut din cauza resbelului vamal. Aceste silințe sunt sprijinite mai ales de administrațiunea căilor ferate de stat, care are tarife foarte scăzute pentru transportul cerealelor din Moldova de sus spre stațiunile dunărene. Din cauza acestor înlesniri cerealele nu se mai transportă la Odessa și Suceava, ceea-ce se electua prin liniile rusești sau austriace, ci direct la Brăila și Galați. Căile ferate rusești, care nu voese a pierde un câștig considerabil, caută și ele, prin reduciuni de tarife, să atragă pe liniile lor cerealele române. Această concurență aduce multe folose comerciale de cereale. O altă consecință a resbelului vamal este încetarea desăvârșită a exportului de cereale în Austro-Ungaria. Sterele comerciale își dau silința de a concentra întregul export la Brăila și Galați, unde se trimite și marfa din Oltenia, care până acum se transporta la Turnu-Severin. Din toate acestea rezultă că România voeste a se debarasa cu desăvârșire de transit prin Austro-Ungaria, pentru a face ca exportul din România să fie independent de cât de comunicațiune streine.

Că facem tot ce ne stă în putință pentru a ne desface grânele airea decal în Austro-Ungaria, lucrul este natural. Am luat și vom lua toate măsurile necesare pentru a ne deschide alte piețe, pentru a ne scăpa de presiunea nepomenită ce s'a exercitat asupra noastră. Întru cât privește transitul prin Austro-Ungaria, iarăși este firesc să căutăm a da alte căi exportului nostru de oare-ce vecinii caută a ne combate pe cale vamală, și prin mijloacele de transport. Nu

FOIȚA ROMÂNIEI LIBERE

— 27 Septembrie —

28

HENRY CAUVAIN

MÂNA SANGERATĂ

(Urmare)

Domnul Bidache, care și pusese mâna pe clanța uși, s'apropie de bătrân.

— Este vorba d'o afacere destul de ciudată și care sunt sigur că te va interesa, zise d-nul Mérentier. Am primit azi de dimineață o scrisoare de la un tânăru prieten al meu din Mexic. Nu-ți-o voi citi pentru că e scrisă în spaniolește. Imi scrie din Lorient unde zace în spital de vr'o opt luni.

„Iacă în două vorbe istoria lui. S'a imbarcat, la 8 Mai la Vera-Cruz ca să vie în Franța să facă o călătorie de plăcere. Are avere, și avea o mulțime de scrisori care trebuiau să-l deschiză mai multe saloane din Paris Avea cu deosebire recomandații prea puternice pe lângă ambasadorul Spaniei.

„A sosit în Lorient pe la începutul lui

lunie și a tras la un otele ca să se odihnească puțin mai înainte d'a pleca în Paris.

„Chiar în seara când sosise, ieșise după prânz, fu atacat, pe chei, de un individ al cărui obraz nu l'a putut vedea. Individul acela sări pe el, îi infipse pumnalul drept în piept, și, după ce-l jefui, îi dete brânci peste chei.

„Căzu de la o înălțime mare, pentru că marea scăzuse, și se isbi cu capu de marginea unei corăbii. A doua zi de dimineață un matelot îl găsi neînsuflețit pe pod și scaldat în sânge. Era mai mult mort. Fu dus la spital. Portofoliul său, în care erau toate hârtiile, îi fusese furat de ucigaș. Pe cufere nu era nici o adresă și încă nu se inscriesese la otele. Nu se știa dar cine era. Mai multe luni fu între viață și moarte. Lovitura de la cap îi deranjase facultățile mintale.

„Sunt numai câte-va zile de când și-a venit în mintă, și a putut să-și aducă aminte de ce i s'a întâmplat.

„Mi-a scris că a reclamat procurorului Republicei din Lorient, însă fiind-că nu știe bine franțuzește nu poate face toate demersurile trebuite pentru a găsi pe ucigaș. Mă roagă să mă duc la prefectura poliției să cer să se aleagă vre o doi agenți și să fie trimiși la Lorient pentru a proceda la o anchetă a afacerii acesteia misterioase.

vere mare și aruncă bani în dreapta și în stânga. Locuiește cu o rudă a sa într'un otele frumos, în intrarea Villiers. Chiar dă peste câte-va zile o serbare, un bal mascat pentru a inaugura otelel său și are să primească societatea streină, spaniolă și americană. Ruda sa, marchiza Juana d'Arguello trebuie să fi fost foarte frumoasă și va face imi se pare onorurile salonului său. El stăruia adineori de mine foarte amabil și mă ruga să nu cum'va să nu mă duc la soareaua sa. Însă sunt încă prea slab pentru ca să mă due în lume.

— Este Spaniol? — Da; adică, mi se pare, este Mexican, însă vorbește foarte bine franțuzește. Este cam original. Una din manile sale este ca să-și schimbe pe tot minutul livreaa vizitului și culoarea trăsorei.

— Și-l chiamă?

— Domnul marchiz de Valladoliders.

Domnul Bidache tresări când auzi numele acesta. Însă nici domnul de Caserte nici Patrick nu-l băgară de seamă mirarea.

(Va urma)

putem lăsa comerțul nostru la discrețiunea vecinilor, cari au căutat și caută, de și în zadar, să ne zăticnească ori-ce comerț, ca doară vom consimți a primi condițiunile Austro-Ungariei. Vom părăsi negreșit calea de uscat prin Austro-Ungaria; ne vom îndrepta spre Mare dacă vecinii ne fac atâtea greutăți.

In fine *Neue Presse* din 23 Septembrie publică sub rubrica: *Austria și România* următoarele aprecieri asupra situațiunii vamale.

Se pare că există într'adevăr speranță că negocierile relative la încheierea unei convențiuni comerciale între Austro-Ungaria și România vor fi reușite. De și nu s'a luat până acum nici o inițiativă pozitivă în această privință, totuși domnul Sturza, cu ocaziunea petrecerii sale la Viena, a lăsat să se întrevadă că guvernul român ar fi dispus de a se apropia de Austro-Ungaria și pe tărâmul economic. Singura temere este aceea că Ungaria va face și de această dată dificultăți în cestiunea vitelor. Domnul Sturza a declarat că cestiunea vitelor este o cestiune vitală pentru România, cu privire la care guvernul român nu poate și nu vrea să facă nici o concesione. Tot astfel s'a pronunțat domnul Sturza și față de ministrul comerțului și industriei, comitele Széchényi. Negocierile prin urmare vor fi reușite dacă domnul Sturza se va putea convinge că Ungaria este dispusă să facă concesione în această privință.

Nof, dorim ca intimitatea politică între ambele state să fie puntea de trecere pentru apropierea din punctul de vedere economic.

Nu avem nici o știință despre cele vorbite de d. ministru al instrucțiunii publice la Viena; suntem încredințați încă că d-sa nu a putut mărgini cererile noastre numai la cestiunea vitelor. Cu vitele am pășit atâtea neajunsuri chiar în timpul convențiunii, în cât cu greu mă putem pune temeiul pe ori-ce asigurări ni s'ar da. Convențiunea era un act în toată regula, care obliga pe ambele părți; cu toate acestea sunt ani de când exportul vitelor cornute a fost oprit și în cele din urmă al rimătorilor.

Nof, în afară de vite, avem interese cu mult mai considerabile de regulat printr'un tractat de comerț. Să nu se scape din vedere că astăzi (ara este unanimă în a cere ocrotirea industriei naționale existente și creațiunea acelor fabricațiuni care de și există numai embrionar, dar totuși pot să prospere în România.

Guvernul și Camerele române, represintănd aspirațiunile și interesele țării întregi, au inaugurat o politică economică, și în special vamală, de la care nu se mai pot depărta fără a întâmpina o rezistență generală. Această politică consistă, între altele, în a protege industria română, a încurajarea fabricațiunile ce se pot înființa în România; prin urmare nu ne putem depărta de la aceasta fără a brava întreaga opinie publică a țării. De aceea nu putem temeiul nici pe cele zise de *Neue Presse* și alte ziare din Austro-Ungaria, care de cât va timp caută să insinueze că dacă ni s'ar face concesione în cestiunea vitelor, s'ar putea ajunge în scurt timp la o înțelegere. Cestiunea vitelor, este importantă, însă devine secundară când se pune în cumpănă cu întregile noastre interese economice.

Intru cât privește ca intimitatea politică dintre ambele state să fie puntea de trecere pentru apropierea din punctul de vedere economic, nof am declarat că nu amestecăm politica cu economia națională; însă dacă ar fi nevoie să lămurim și această intimitate, apoi nu scim dacă cuvintele s'ar potrive cu faptele. — E. N.

INCENDIUL DIN IAȘI

Astăzi noapte 24 Septembrie pe la orele 3 un groaznic incendiu izbucni în orașul nostru, care se crede că s'ar fi luat naștere de la bucătăria restaurantului Decker. Flăcările în curând a cuprins manea Pașcanu unde este instalat circuitul Richter, de la care apoi se întinse asupra otelului de Europa exploatat de d. Launay, din strada Stefan cel Mare și asupra casei d-nei Arghiropol din strada Unirei. Spectacolul cel înfățișat era îngrozitor; mulți fură surprinși în somn de flăcări și zăpăciți nu știa de ce să se apuce mal întâi. Din casa d-nei Arghiropol fu scos lucrurile și mobilierul: în marșurcă însă arse întreaga garderopă a circumscripției toate uneltele necesare și toate șenurile aparținând celorlalte părți ale orașului. Anz mare ce i servea de acoperiș circumscripției în provincie. Căii au fost scoși. Casa și unde se afla restaurantul Decker rusă cu desăvârșire de unde s'a scos mobilierul și aparatură de lucru și mobilier. Guvern s'a putut din lucruri și mobilier. rilor, în era asigurată cu douăzeci mii lei. purtării otelului Europa proprietatea d-lui Dim. cordat, flăcările se comunicară de la arse amândouă rindurile de casă

cu ghețarie și atenansele lor. Acolea era o adevărată jale cum mobilierul acestui otel, pentru a fi scăpat de furia flăcărilor, era aruncat în stradă. O mare parte din ele s'ar stricau cu sistemul de scăpare impus de înprejurarea; se spune însă că multe din mobile au fost arse, ne permițând timpul și progresul cel mare al focului de a le mai scoate. Partea de la stradă a otelului în care se află instalate magazinul de haine a d-lui Iacob Hirsch și Bazar Parisien fu încă distrusă de flăcări, fiind însă bolte la etajul de jos focul n'a străbătut în magazine și astfel putură scăpa nevătămate, mulțumită energiei celei mare ce o desfășurară corpul pompieresc, care a fost la înălțime și cu ocaziunea aceasta. Zăpăceala magazinerilor învecinați la locul ministrului încă era mare; cotiuși și trăsuri încăreate cu mărfuri de ale lor se înălțeau la fie-care pas ducându le spre asigurare în altă parte a orașului. Făcându-se ziua, groaza se mai împrăștiă puțin dar și focul, cam își terminase opera distrugătoare și lăsa să se întrevadă prin coloanele de fum ruinele urmelor sale. Pagubele de și nu se cunosc încă exact totuși să cred a se urca la suma de vre-o 250,000 lei.

Cu această ocaziune rugăm pe onorabilii consilierii comunali a nu mai permite clădirii de barate în oraș ca manea d-lui Pașcanu de exemplu, nici chiar pentru o zi ne cum pentru ani întregi. De asemenea pentru a evita nenorocirii de soiul acestia să nu mai învoiască căpături la ruini de felul caselor restaurantului Decker cum și acelor din fața otelului Trajan, care sta ca o momăe în mijlocul Iașului. Nenorocire că acestea nu s'au aprins căci altminterlea asistam la un tablou din cele înfricoșate.

(Liberalul din Iași.)

O RASA OSÂNDITA

Gabonezii sunt foarte nemernici, dacă trebuie să credem ce spune d. Vincent în *Revue Générale*. El au toate viciurile societăților celor mai striccate și alte câte-va care le sunt particulare.

La fizic, Gabonezul este unul din speciemele cele mai avantajate ale rasei negre. Este nalt, bine făcut, trăsurile sunt regulate; are fața mai închisă de cât nativii din Senegal. Inteligența este destul de dezvoltată, însă vanitatea este și mai dezvoltată. El se consideră în ceea ce privește știința ca egalul Albului, și o probează făcând cinic paradă de viciurile cele mai rușinoase. Are o idee așa de înaltă de sine în cât refuză să admită ori ce punct comun între el și cel-l-alti Negri pe care-i disprețuiește grozav.

Gabonezii însă, cu toată pretinsa lor superioritate trebuie să dispară în foarte scurt timp. În fie-care zi stricarea acestor rase triste se accentuează din ce în ce mai mult din pricina grozavei ei inerții și a moravurilor ei striccate. Gabonezul consideră ori ce muncă nevrenică de el. Beția și cerșitul sunt cam singurele lui ocupațiuni. Ca să și procure banii trebuitori pentru mulțumirea viciurilor lui, întrebuintează ori ce mijloc. Își vinde pe fie-sa ori pe sora sa cum a împlinit 10 ani, ori cul ar voi s'o ia. Promiscuitatea cea mai rușinoasă domnește în populația asta stricată, ceea ce nu împedica pe judele din Libreville să primească o plângere de adulter. Reclamantul însă face numai șantaj. El nu se plânge pentru ca să și răzbuine onoarea lui de bărbat, ci pentru ca să scoată bani de la vinovatul care nu vrea să i dea de bunăvoie.

Femeile sunt astfel pentru Gabonez un izvor de câștiguri, de aceea și are atâtea femei pe cât stare are. A se însura cu o femeie este pentru el o adevărată operație comercială care dă mai mult profituri de cât un imobil. Femeia echivalând acolo cu un titlu de rentă, părinții o vând pe bani. Bărbatul plătește zestrea și tata ei o încasează ceea ce face să se întample de multe ori încurcături. Divorțul este foarte răspândit în Gabon, chiar fără să fie trebuință să intervie vre-un tribunal, și când un bărbat își repudiază nevasta reclamă de la socri zestrea pe care le-a a plătit-o. Însă fiind-că mal de multe ori zestrea este bună de multă vreme, părinții își retuză d'a-l-o'napoaie. De aci se nasc procese nesfârșite. Misionarii s'au încercat să abată pe Gabonezii de la poligamie. Câte odată au izbutit, însă izbutirea lor era numai o aparență. Renunțarea la poligamie nu era pentru cei care afectau că se leapădă de cât un mijloc de a și ascunde nepuțința d'a cumpăra mai multe femei și un mijloc iar de a căpăta mal bine încrederea Albulor. Însă îndată ce aveau parale se făceau iar poligami.

Gabonezul va dispărea, dar de viciuri n'are să se vindece. Femeia gaboneză este și mai stricată de cât bărbatul. Cu tot sinul său în formă de pară și picioarele-i închise într-o mulțime de inele de fier, femeia m'pongouă este o negroaică frumoasă, cu mușchi fini, și destul de grațioasă. La moral, din potrivă, este groaznic de stricată și negreala sufletului este mal puțin mare de cât a corpului. Cochetăz cu toate viciurile, este pizmașe, se

bosumflă, s'aprinde, este rafinată în lux, în lene și în mândrie. Defectul ei cel mal mic este lăcomia. Din cele șapte păcate capitale ea repudiază numai pe unul: avariția. Nu i place să fie calică. Este mal beivă de cât Gabonezul, și se silește mal cu foc să l'ajăte la desfrâu. Este o curvă atât pentru bărbatul ei cât și pentru cel ce pot să l'plătească și lui și ei.

Când într-o rasă femeile sunt astfel, nu mai încapă nici o iluzie: rasa este osândită și nimic nu o va putea scăpa. Sunt prăpăstii din care omul nu mai iese.

VARIETATI

Un révaș de interes istoric. — În posesiunea d-lui St. P. Popescu din Cernăuți se află — după cum ne spune *Revista Politică* — următorul révaș de interes istoric din anul 1702 al lui Ursu Ureche, starostele Cernăuților, adresat fiului său Zaharia Ureche:

“Fiule Zaharie Ureche!

“Sănătate vouă și pace de la mila lui Dumnezeu.

“Iubiții mei eu mă vîd la ciasul morții și din aceasta nu voi eși că rană mare am căpătat de la un păgân de leah din jos de episcopie radăuțului întru satu mare și sahă despre Dornești pe un pisc de deal din cea parte de apa Sucevei la cetățue sașă șanțu litvanului că acolo am avut cruntă băte să ai seama la trei gropi și în cele de mijloc am pus două tearhuri de piele pline de bani mal mult aur și argint sunt și alte, să dai popii Manolachi să facă biserica la Soci, din acei bani să cumpăr moșie de la cocn Știrban, și îndată să vii la Neamț la popa Toder și de mă vei găsi mort la S. M. Seculu să mă îngropi și la popa vei găsi toate lucrurile mele, grăbește de vino ca să mă găsești viu. Iunie 23 let 1702.

Ursu Ureche, starostele Cernăuțului.

Locuitorul Ion Găman, din comuna Bihesci, plasa Gilortu, județul Gorj, s'a dus în pădure pentru a lucra lemne de chirstea, și tîind un copac mare, acel arbore a căzut tocmai peste capul său, lovindu'l atât de tare în cât nenorocitul sătean a rămas mort pe loc.

În ziua de 18 Septembrie curent, Maria, soția lui Dumitru M. Popa, din comuna Vênjulețu, județul Mehedinți, ducându-se la un bunar ca să scoată apă, a apuca'to epilepsia și, căzînd în intru, a murit.

Serviciul telegrafic al „României Libere“

Roma, 8 Octobrie.

Regele a felicitat prin telegraf pe Bonghi pentru discursul ce l'a ținut în Treviso și în care a zis despre Papa: «Vuol guerra e non pace.» (Vrea războiul, iar nu pacea).

Roma, 8 Octobrie.

Monsenioul Sundevid, numit acum episcop al Antivari, a sosit aici, spre a preschimba ratificațiunile convențiunii încheiate între Vatican și Muntenegru.

Paris, 8 Octobrie.

Se știe, că ducele de Sevilla a scăpat din Spania, unde fusese închis, și a fugit în Franța. Guvernul francez a dispus acum, că ducele să fie internat într'un departament la nordul Loarei. Se zice însă că în cinci zile va trebui să plece din Franța.

Paris, 8 Octobrie.

Foile înregistrează o știre din Constantinopol, că ar fi vorba de a crea Bulgariet o situațiune asemănată cu a Elveției. Parterile semnătoare tractatului din Berlin i-ar garanta neutralitatea și s'ar angaja să o protegească contra ori-cărei ingerințe streine. Se zice că Poarta ar vedea cu ochi destul de bun această soluțiune.

Bombay, 8 Octobrie.

Le Etawah s'au produs grave turburări între Hinduși și Mahomedani cu ocaziunea unor sărbători. Intervenind oștirea, mulțimea furioasă a năvălit spre baionetele soldaților, în cât mulți s'au rănit greu. S'au făcut numeroase arestări.

MAINOU

Azi dimineață, ministrul instrucțiunii publice a intrunit în cabinetul său pe d-nii C. Dimitrescu, Missner și Măndreanu, spre a le auzi părerea în privința școalei normale de institutori.

D. Hășdeu a pornit din Stiria către Paris, unde nu va întârzia mult timp. D-sa va fi în București, în primele zile ale lui Octobrie.

In seminarul de la Socola s'au primit, că bursieri, pe lângă 20 de absolvenți ai seminarilor cu 4 clase, încă 7 elevi în clasa 1 seminarială.

Eri, cu tren special, s'au înapoiat de la Slobozia generalul Arion însoțit de comandantul frances Meinier care de Marți asistau la experiențele de tir de campanie ce se fac pe Bărăgan de brigada de Artilerie din București sub conducerea colonelului Maican Dumitrescu. — Ofițerul frances a rămas încântat de frumusețea celor două regimente concentrate.

Desbaterile faimosului proces Littman cu Statu pentru construcțiunea penitenciarului de la Oenele Mari a ocupat în continuare, toată ședința tribunalului secția III. Afacerea se va continua la 3 Octobrie și va lua mai multe ședințe ale tribunalului.

Monitorul de ieri publică circulara ministrului justiției relativă la dificultățile practice ce întâmpină legea actelor autentice și cari fac necesară îndreptarea acesteia. Pentru că cestiunea constatărei identității este cea mal arzătoare, recomandăm celor în drept sistemul unor cărți de identitate ce unele ziare franceze întocmăie, ca prime, pentru lectorii lor.

La actul final al manevrelor vor lua parte opt regimente de cavalerie.

Circulă prin oraș știrea că o puternică companie germană cu capital colosal ar fi făcut propozițiuni guvernului român pentru exploatațiunea pădurilor Statului pe un termen de 90 ani. Vom reveni asupra cestiunii dacă șgomotul ar merita-o.

Ni se scrie din Calărași:

O teribilă nenorocire s'a întemplat pe linia ferată Calărași-Ciulnița în noaptea de 22 spre 23 Septembrie pe la orele 11 noaptoa între stațiile Siliștea-Ciulnița.

„Un tren de material, gol, care se înapoia de la Ciulnița la Calărași cu 70 de vagoane, jumătate înaintea mașinei și jumătate înapoi condus de un mecanic grec cu mașina Statului *Gradiștea*, a făcut ciocnire cu trenu de balastru încărcat, care mergea de la Calărași la Ciulnița, condus de mecanicul *Corol Bouffe* și focarul *Karol Koziol* cu mașina Statului *Tohani*, 15 vagoane goale care erau înaintea mașinei *Gradiștea* s'au făcut pulbere urcându-se unul peste altul: rezervoarele cu apă de la mașina *Tohani* a ciocnit în fruntea mașini și au îndoit mașina omorînd atât pe tînerul focar *Karol Koziol* cât și pe mecanicul *Karol Bouffe* care conducea întâiul tren pe această linie; în vagoanele cele sfărâmate se afla și un Român anume *Iosef Hrubaru* din Calărași care vîzînd pericolul a sărit din vagon dar ne avînd timp să fugă l'a apucat vagoanele care au carambolat și l'a făcut turtă sub ele: un frînar asemenea a fost rănit însă nu grav.

Pe mecanicul Bouffe și pe focarul *Karol Koziol* l'au înmormîntat antreprenorul *Manoel* astăzi 25 Octobrie la ora 12 ziua cu spelele antreprizei. Muzica dorobanților a condus rămășițele mortuare până la cimitir cu aproape întregul oraș, care a luat parte la doliu.

SPECTACOLE

THEATRUL NAȚIONAL — *Societatea Dramatică*. Sâmbătă, 27 Septembrie 1886, deschiderea stagiunii de dramă și comedie cu piesa: **FONTANA BLÂNDUZIEI** Piesa în 3 acte și în versuri de d-nu V. ALEXANDRI. Doamna Aristizza Romanescu-Manolescu va juca rolul *Gettei*.

DISTRIBUȚIUNEA

Horățiu	D-nu C. Nottara
Mecena, amicul lui August	P. Velescu
Postumus, pretor	St. Iulian
Scaurus, Șeytul libert	I. Christescu
Zoil, parazit	I. Niculescu
Gluto, idem	M. Mateescu
Hébro, vătaful lui Scaur	I. Petrescu
Gallus, sclavul lui Horățiu	V. Hasnas
Neera celebra cântăreață	D-na A. Nottara
Getta, sclava lui Scaur	A. R. Manol.
Cebal	D-nu Th. Petrescu
Srobil	N. Calulescu
Menas	I. Jianu
Cerax	A. Leonescu

Acțiunea se petrece în timpul împăratului August.

Duminică, 28, l-a reprezentație a piesei *Severo Torelli* — Marți, 30 l-a reprezentație a piesei *Finul*, comedie în 4 acte.

TEATRUL DACIA. — Sâmbătă, 4 Octombrie: beneficul d-lui N. Caragialli, se va juca piesa, *Hamlet pe mâna Turcilor*, *Misterele dragului* și se va recita poezia *Vara la țară*.

Ceva interesant!

Anunțul de câștig *Samuel Heckscher* senior de la Hamburg, care se află în numărul de astăzi al gazetei este foarte interesant. Această casă și-a câștigat o reputație așa de bună prin pata promptă și discretă a sumelor câștigate aci și în împrejurimii în cât rugăm pe toți cititorii de a da atenție inserției ei de astăzi.

D-na MARIA CUȚARIDA-CRATUNESCU

DOCTOR IN MEDICINA
DE LA FACULTATEA DE MEDICINĂ DIN PARIS
Are onoare a face cunoscut că, reintorcându-se în țară, și-a reluat orele de consultațiune de la 9 până la 3 p. m., în toate zilele, afară de Duminică și sărbătorii, Strada Cosma Nr. 16, Bucurest.

Doctorul NEAGOE

(Mamoș, boale de piele și sifilis)
Reintorcându-se în Capitală are onoare a anunța stimabilele sale clientele, că dă consultațiuni în fie-care zi. Pentru domni dimineața de la 9—10 ore, pentru dame de la 2—3 după amiază.
Locuința, Strada Dionisie Nr. 23.

SCHIMBAREA DOMICILIULUI
D. SALTER
Special. Boale de femci și Syphilis
S'A MUTAT
vis-à-vis de grădina Sf. Gorge, lângă Banca României.
Strada Lipscași Nr. 96, etajiu I
Consultațiuni în toate zilele de la 2—5

Restaurant A. Günther
7, Strada Știrbel-Vodă, 7.
Table d'hôte 2 fcs. persoane de la 11 1/2 dimineața pînă la ora 9 seara.
Și à la Carte cu prețuri foarte moderate.

VIN NEGRU
de Oravița și Golu-Drancea
Vechiul de 4 ani, calitate superioară
tuturor altor vinuri. — 15 fr. vadra și
ALB DE DRAGAȘI
din recolta anului 1881. — 15 fr. vadra la
PAUN POPESCU & Comp.
18, STRADA LIPSCANI, 18.

CASA DE SCHIMB
C. STERIU & Comp.
No. 19, STRADA LIPSCANI, No. 19.
CURSUL BUCURESCI
Pe ziua de 26 Septembrie ora 10, 1886.

	Cump.	Vînd.
5% Imprumutul Comunal	75	75 1/4
5% Scrisuri Fianciare urbane	82 1/2	83
5% Rurale	87 1/2	87 3/4
5% Rentă Română perpetuă	—	—
5% amortisabilă	97	97 1/2
6% Scrisuri Fianciare Urbane	99 1/2	99 3/4
6% Oblig. de Stat (con. Rurale)	87 1/2	88 1/2
6% Căile ferate Rom.	—	—
7% Scrisuri Fianciare Urbane	101	101 1/2
7% Rurale	103 1/2	104
8% Imprum. Comunal 1884 not.	—	—
8% Imprumutul Oppenheim	—	—
Oblig. Case. Pensiun. (Nom. 300)	216	217
Impr. cu prime orașul Bucurest.	33	34
Acțiuni Credit Mobilier	—	—
Construcțiuni	—	—
Nationale	—	—
Dacia-România	—	—
Banca Națională	—	—
Fiorini Valuta Austriacă.	201	202
Mărci Germane	124	125
Bilete Franceze	99 1/2	100
Englese	25	25 1/4
Ruble Rusești	240	245
Aur contra Argint și Bilete	15 1/2	16

NB. Cursul de mai sus este în monedă de aur socotit după cursul fiscalului.
Adresa pentru telegrame: **STERIU**.

INSTITUTUL METEOROLOGIC DIN BUCURESCI

BULETIN ATMOSFERIC

STATIUNI	De la 26 Seps. Vineri 1886 8 ore dim.		In 24 o. tem.	
	Barometru	Ventul	Starea cerului	
T-Severin	767.3	13.8 NE	acop.	22 12
Balota	770.4	12.0 ESE	senin	21 5
Craiova	767.2	10.0 NW	f. sen.	23 8
Latina	768.6	12.0 NE	—	23 5
Giurgiu	764.4	10.2 —	—	22 10
Constanța	763.7	15.7 S	ceață	20 12
Sulina	763.3	16.3 N	noros	19 11
Galăț	763.5	12.4 ENE	p. nor	20 8
Brăila	763.1	13.1 —	senin	24 9
Roman	746.4	9.8 ESE	—	17 4
Iași	767.2	9.0 WSW	f. sen.	17 7
Sinaia	764.0	7.2 —	acop.	17 6
Bacău	764.3	7.0 N	senin	19 5

Starea ușoară.
Sulina

Sâm. 27 Septembrie. 8 ore dim.
Bucurest 774.8 6.8 ENE acop. 17 5
Observațiuni: Barometru se urcă.
Direct. Ob., St. C. Hepites.

Se mai află de vânzare la tipografia Curții Regale Pasagiul Român Nr. 12 :

Contesa Lambertini FIICA Cardinalului Antonelli tradusă din limba germană, având și opt ilustrațiuni. preluată după date istorice și steno-grafice din procesul Contesei Lambertini contra Mosconilor din Cardinalului Antonelli în Roma. Prețul 4 lei și 50 bani.

Iordache N. Jonescu [restaurant] Strada Co-raci, No. 3.

De vânzare locu de 15 stinjenți față, în Strada Brezoianu, vis-à-vis de secția comercială. Doritorii a-și cumpăra se va adresa la d. Scarlat Orăscu, Strada Michai-Vodă, Nr. 27.

DE ARENDAT De la Sf. Gheorghe 1847, o moară (moșia Gioroica) cu două roate de făcău, pe apa Tel'orman, 20 de minute de orașul Alexandria, cu conac și reioiu. — Doritorii să se adreseze la proprietară, d-na Smaranda Furulescu, Calea Griviței, Nr. 39. — București.

De închiriat Casele din strada Fântanei Nr. 46, compuse din 8 camere de stăpân, 2 de servitorii, bucătărie, cu curte și grădini spațioasă. A se adresa pentru informațiuni la proprietar în aceeași stradă la Nr. 48.

De închiriat În suburbia Silvestru, Strada Altarului Nr. 8, se află o casă nouă de închiriat, compusă din șase camere, odă de slugi, cubnie, pivniță, împreună cu o grădiniță în întindere de un pogon cu pomi fructiferi și care se închiriază de la Sf. Dumitru înainte. Doritorii se pot adresa chiar la proprietar care domiciliază în aceeași casă.

Pentru moșii Carl din dd. proprietari vor să și reguleze moșile lor după planurile economice cu Rotățiunea (adică împărțirea pământului de arat, cu tabloul semănăturilor) care ajută la îngrășarea pământului și la producție, — parchetația pădurilor după știința silviculturii, — facerea de fabrice etc. după interesul ce se poate aplica la fața locului, pe baza cum cere agricultura și industria. A se adresa la Ioan Rautenberg, inginer agricultor-hotarnic, domiciliat în Huși.

De vânzare casele din Strada Smârdan, Nr. 10, făcând colț în Stradela Sf. Dimitrie, în apropiere cu noua construcție a Băncii Naționale. Doritorii se pot adresa la proprietara care locuiește într'ensele, în toate zilele de la 12 ore pînă la 6 p. m.

ANUNCIU DE NOROC Invitație de participare la norocul de câștiguri de la marele trageri de prime garantate de Statul Hamburg 9 Milioane 880,450 mărci imperiale. Căștigurile sunt garantate de Stat de Stat. Căștigul principal este prețuit 500,000 mărci.

NOROCUL ANILOR 1886. Cea mai mare parte din principalele valori cu loturi, în urma siguranței lor absolute, și imensul noroc ce oferă, au atins niște prețuri extra-ordinare de ridicate și prin urmare nepotrivite cu ori-ce pungă. De altă parte, toată lumea știe astăzi că toată valoarea cu loturi care nu aduc nici un interes, oferă mai mult noroc de câștig, așa că cumpărătorul chiar a unei părți din aceste titluri, fără a lua în seamă că imobilizează un capital relativ considerabil, se găsește lipsit de interesul banilor săi. N-eam gândit că nu toată lumea este în stare să facă asemenea sacrificii, cea ce ne-a hotărât să căutăm și să găsim o combinațiune autorisată de legi, și prin care, mijlocind o plată, relativ foarte mică, toată lumea va putea participa la tragerile următoare, cele mai importante și cele mai serioase din secolul nostru.

1886 Cele mai importante trageri din anii 1886. NOROCUL! NOROCUL! SIGURANTA ABSOLUTA FERICIREA! FERICIREA! După cum se vede, am împărțit combinațiunea noastră în două clase diferite, aceea pe care am numit-o "Norocul" și cea-laltă "Fericirea". "Norocul", costă 250 franci și cea-laltă 130 franci. Pe lângă aceasta indicăm la a patra coloană prețul fie-cărui bon pentru fie-care trageră cu scop de a înlesni pentru toată lumea dobândirea acestor bonuri. La fie-care subscripțiune vom trimite cel puțin cu 15 zile înaintea fie-cărui trageri un bon (Promessenschein) autorisat de legea austriacă și investit cu timbrul de 50 kr. cu care va participa singur la trageră și la toate câștigurile.

Să se adreseze comanda însoțită de cost în bilete de bancă, grupuri, mandat sau bilet la vedere pe o piață din Europa la adrese următoare „Moniteur de la Chance Universelle“, Viena (Austria). Corespondența se face în franțuzește, nemțește, englezește, italienește, grecește, românește. Ori-ce informațiune este dată gratuit.

Erezii L. LEMAITRE Succesorii TURNATORIE DE FER SI ALAMA—ATELIER MECANIC BUCURESCI. ESECUTIUNE REPEDE Se însărcinează cu construcțiuni de vagonete și railleurii pentru terasamente, asemenea și construcțiuni de turbine și mori pentru prețuri mult mai scăzute de cât cele de Viena și Pesta și cari sunt fixate pentru o moară cu.

DE ARENDAT Chiar de acum moșia Rotăreștii, din districtul Vlașca — A se adresa d-lui Ioan Cologlu, strada Pitar-Moșu Nr. 2, București.

GALOSI ENGLEZESTI din renumita fabrica din Edinburg NORTH BRITISH RUBBER & Comp. PENTRU DAME, BARBATI SI COPII BOTFORI, SIOSIONI-GALOSI Etc. diferite calități și fasoane Prețurile fabricii. — Condițiuni avantajoase A se adresa la Representantul general pentru România, Bulgaria și Orient. H. WARTHA — BUCUREȘTI. — 5, STRADA DOAMNEI 5, — BUCUREȘTI.

C. WALTER Are onoare d'a informa numeroasa sa Clientelă, că a deschis și în BUCUREȘTI, Nr. 41 CALEA VICTORIEI, Nr. 41 O CASA DE CROITORIE Care va funcționa în aceleași condițiuni ca și acela din IAȘI.

CAPSULE ANTIBLENORHAGICE preparate de I. OSWALD, farmacist — APROBATE DE ONORABILUL CONSILIU MEDICAL SUPERIOR. — Vindecă cu siguranță boalele secrete precum: scurgeri vechi și noi, catharuri de vesică și altele. — Prețul unei cutii 4 lei. — Comanda prin poștă însoțită de 4 lei 50 bani în mărci sau mandate poștale, se efectuează prompt — Deposit principal — Galați, farmacia Oswald. — București, farmacia F. W. Zürrer, vis-à-vis de Pasagiul Român.

BILETE DE INCHIRIAT se află de vânzare la tipografia din Pasagiul Român, Nr. 12.

FERIȚI-VE DE CONTRAFACERII! Se găsec în comerț produse ce port un număr care poate să aducă confuzii cu adevă-ata mea. 4711 EAU DE COLOGNE și 4711 SĂPUN CU GLICERINĂ Acest 4711 Săpun cu glicerină care se deosebesc prin bogăție și n-ținut de glicerină, prin compoziția lui delicată prin mirosul lui plăcut este cu deosebire recomandat. — Onor. Public va face dar bine, ca să aibă produsele distinse cu cele d'întîi premiuri la toate expozițiunile să dea atențiune numărului 4711. FABRICA DE EAU DE COLOGNE ȘI DE PARFUME GLOCKENGASSE 4711 — A LUI FERD. MÜLHENS, COLOGNIA S/R. — AGENT IN BUCUREȘTI: GUSTAV HUCH Sucr.

INSTITUTU MEDICAL BUCUREȘTI 6, STRADA VESTEII, 6. Secția medicală 1. Hydroterapia, 2. Electrare, 3. Orthopedie, 4. Gimnastică Medicală, 5. Inhalatii, 6. Masajii sistematici, 7. Serviciul la domiciliu, 8. Consultații medicale. Consultații igienice 1. Bae abur 2.50 1. Bae de putină cu și fără dușe medicamentate 0. — 1. dușe rece sistematică 1. — BAI DE ABUR și DE PUTINA Nota. 1. Băile de abur sunt deschise în toate zilele de la 7 ore dimineața până la 7 ore seara. 2. Pentru Dame însă, băile de abur, odată pe săptămână vinse de la 7 ore dimineața până la 8 post meridian. Prețurile la secția medicală conform prospectului. Direcțiunea.

UN ABSOLVENT al școlilor de arte și meserii din județul Prahova, caută un loc de Maister Sculptor și profesor de desenuri (cu noțiuni de geometria descriptivă) la vrea-una din școlile de meserie din România. Doritorii se poate adresa la redacțiunea acestui ziar.

UN COTEȚ cu porumbel de vânzare. — A se adresa la administrațiunea acestui ziar Pasagiul Român, Nr. 3 bis. Un agricultor teoretic și practic, dorește a se angaja la o moșie ca administrator sau contabil. A se adresa strada Basarab, vis-à-vis No. 36.

De închiriat Dela Sf. Dimitrie viitor, în total să în parte casele din strada Roșeti Nr. 18, suburbia Stănicu, la apropiere de calea Dudeștii (Crucea de piatră).

A. CAROL PFEFFER Atelier de Legătorie BUCUREȘTI 5, Strada Regală, 5 — vis-à-vis de Hotel Union — Atelier de legătorie de Cărți de lux, galanterie, cartonaje și papaturii de fotografie.